

AIDAS

BRAZILIJOS

JORNAL - LITUANO - ECHO

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semenario Litvano Independente
José Leite de Salles
Redactor-Chefe
S. Paulo, Rua da
Moóca, 1721
Telefonas 3-2056

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semenario Litvano Independente
Konstantas Uckus
LEIDEJAS
Atskiras Numeris \$300
S. Paulo, R. da Moóca,
1721
Telefonas 3-2056

XI Ano - metai

Brazilija - São Paulo 1940 m. Lapkričio - Novembro 16 d.

2523862

Nr. 46 (556)

Sovietu užs. reik. komisaras atvyko į Berlyną

Sovietu Sąjungos misija susideda iš 33 asmenų. - Berlyne vyksta svarbus pasitarimai. - Didelės isklilmės ir puotos Berlyne. - Graikai nugali italus. - Pranasauja Turkijai gala. Ivaizios kitos naujienos.

MOLOTOVAS BERLYNE.

Lapkričio 12 dieną, 11 valandą Berlyne, Anhaalter stotyje susėjo traukinys, iš kurio išlipo Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Molotovas su savo palydovais, kuriuos sutiko Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribentropas, aukšti Vokietijos valdininkai ir Italijos ir kitų kraštų atstovai. Siam Sovietų Sąjungos atstovų vizitui pasaulio spauda priduro labai didelę reikšmę ir įvairiai šis apsilankymas komentuojamas. Tačiau kas tenai bus nuspręsta, niekas nežino.

MOLOTOVAS KALBEJO SU HITLERIU 3 VAL.

Molotovas turėjo ilgą pasikalbėjimą su Hitleriu. Pasitarime dalyvavo taip pat ir Ribentropas. Bet visos kalbos laikomos paslaptyste.

BANKETA SOVIETU MISIJAI.

Ribentropas, o taip pat ir Hitleris surengė banketą Sovietų Sąjungos misijai pagerbti. Banketui buvo labai turtingi ir Sovietų atstovai buvo vaišinami tuo geriausia.

TURKIJA GALINTI ISNYKTI.

Spaudoje daug rašoma apie Balkanus ir Mažąją Aziją. Tenai susidūrė interesai bent kelių valstybių. Sovietų, vokiečių, ir taip pat japonų pasitarimuose tai taip pat bus paliesta Turkijos likimas. Spejojama kad Turkija gali būti sunaikinta.

NEPUOLIMO SUTARTIS SU JAPONAIS

Spėjama, kad greitai laiku bus pasirašyta nepuolimo sutartis Sovietų Sąjungos su Japonija. Po šitokios sutarties pasirašymo, Sovietai nebeduosia pagalbos kinams. Be to, kiti pranašauja, kad japonai ir Sovietai nutarsią pasidalinti Kiniją. Sovietams esą dar bus suteiktos ir pripažintos kitos Azijos sritys. O Hitleris nori išsiderėti sau Balkanus. Tuo būdu norima anglus ir amerikonus išstumti iš Azijos, o taip pat užkirsti kelią anglams ir Tolimam rytui.

GRAIKAI SMARKIAI LUPA ITALUS

Niekas netikėjo, kad maža, ne ginkluota valstybė, kaip Graikija atsilaisvys prieš italų puolimą. Visi manė, kad Graikija, jei jai niekas nesuteiks pagalbos, per kelias dienas bus sunaikinta. Tačiau išėjo visai kitaip, Grai-

Brazilijos Respublikos sventė

kietijos uostas Hamburgas nuo nuolatinių anglų aviacijos bombardavimo liko visiškai sugriautas. Pranešimas sako, kad iš Hamburgo beliko tik griuvėsiai. Kaip matosi, fašistams jau pradeda nebesisekti. Hitleris jau jokių laimėjimų neapturi. Dėl to tur. but. jį saai kreipėsi į Sovietų Sąjungą ir nori su ja susitarti dėl grobio ne tik Europoje bet ir Azijoje.

PRANCUZU KOLONIJOS SU DE GAULLE

Prancūzijos kolonijos Afrikoje visur sutinka su išskostomis rankomis laisvos Prancūzijos kariuomenę vadovaujama de Gaulle. Jau kelios Afrikos sritys pasidavė de Gaulle valdžiai ir Petain vyriausybės nebeprizista.

IS HAMBURGO LIKO GRIUVESIAI

Iš Londono praneša, kad Vo-

ketijos uostas Hamburgas nuo nuolatinių anglų aviacijos bombardavimo liko visiškai sugriautas. Pranešimas sako, kad iš Hamburgo beliko tik griuvėsiai. Kaip matosi, fašistams jau pradeda nebesisekti. Hitleris jau jokių laimėjimų neapturi. Dėl to tur. but. jį saai kreipėsi į Sovietų Sąjungą ir nori su ja susitarti dėl grobio ne tik Europoje bet ir Azijoje.

GETULIO VARGAS RIO GRANDE DO SUL.

Šiomis dienomis Brazilijos Respublikos prezidentas Getulio Vargas nuvyko į Rio Grande do Sul estadą. Jisai vyko į ry kelių per Santos.

GOES MONTEIRO GRIZO.

Brazilijos generalinio štabo viršininkas generolas Goés Monteiro lapkričio 13 d. grizo iš Amerikos J. V.

RESPUBLIKOS SVENTE.

Lapkričio 15 dieną Brazilija šventė Respublikos paskelbimo dieną. Ši diena minima taip pat iškilmingai, kaip ir nepriklausomybės dieną Rugsėjo 7.

BAISUS ZEMES DREBEJIMAS RUMUNIJOJE.

Sia savaitę vėl įvyko keli stiprus žemės drebėjimai Rumunijoje. Šiuo kartu smarkiai nukentėjo Rumunijos sostinė Bukarestas.

ANGLU LEKTUVAI VIRS BERLYNO.

Lapkričio 13 d. kada Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Molotovas turėjo pasikalbėjimą su Hitleriu, virs Berlyno skraidė anglų lėktuvai kurie smarkiai bombardavo kaikurias Berlyno vietas. Nuo bombardavimo kijo keletas gatvių. Taip pat buvo smarkiai bombarduoti kiti strateginiai punktai.

- LONDONAS. Anglijos atstovų rumai reikalauja, kad anglų aviacija nedarytų jokių išimčių ir Romai ir kad nieko nežiurėdami, bombarduotų ir šis priešų lizda.

NAUJI RINKIMAI LIETUVO JE.

Liepos mėn. įvykę Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose rinkimai atstovų į seimą buvo tik laikini. Tai yra, tas išrinktas seimas laikinas. Aukščiausias Sovietų Sąjungos Sovietas paskeibė šitiems kraštams, o taip pat ir Besarabijai su Bukovina naujus rinkimus kurie įvyks 1941 metais sausio mėn. 12 d.

LEISIAMAS LARGO DE KABBALLERO.

Gen. Fraanko teismas teisia buvusį Ispanijos ministrą pirmininką Largo Kabbalero, socialistą. Teismas, žinoma, jį nu teis mirti, kaip ir daugeli kitų respublikonų nuteisė.

- BERLYNAS. Vokietijos spauda rašo, kad Molotovo ap-

silankymas Berlynan sustiprino šių dviejų valstybių draugiškumo ryšius.

KIEK LEKTUVU NETEKO VOKIECIAI.

Laaikė 12 mėnesių karo, nuo to laiko, kada vokiečių lėktuvus numetė pirmą bombą ant Anglijos teritorijos, vokiečiai neteko viso 2.875 lėktuvus. Anglai per tą patį laiką neteko 815 lėktuvų.

MOLOTOVAS GRIZO Į MASKVA.

Lapkričio 14 dieną anksti rytą Molotovas grizo iš Berlyno Maskvon.

DAUGIAU KARIUOMENES ALBANIJON.

Italai pasiuntė daugiau kariuomenės Albanijon, kuri pradės puolimą ant graikų. Lapkričio 14 d. graikai smarkiai sumušė italus, daug jų nelaisvėn paėmė.

KANADOJE SUSIDARE LUK SEMBURGIO VYRIAUSYBE.

Luksemburgo kunigaiškystė prijungta prie Vokietijos. Luksemburgo paa. egečiai Kanadoje, Montreal meste sudarė vyriausybę, kuri kovosianti už Luksemburgo nepriklausomybės atstatymą.

GRAIKIJA BAIGE MOBILIZACIJA.

Graikijos vyriausias karo vad das gen. Metaxas paskelbė, kad Graikijos mobilizacija jau baigta. Graikijos katalikai išleido atsisaukimą ir viso pasaulio katalikus, kad viso pasaulio katalikai paremtų graikus jų kovoje su užpuolikais. Reikia stebėtis, Graikijos katalikai meldžiasi, kad Dievas jiems padėtų atlaikyti užpuolikus, o Italijos katalikai meldžiasi, kad jiems Dievas padėtų sumušti silpną ir neginkluotą Graikiją. Štai moralė.

SOVIETU SPAUDA APIE MOLOTOVO KELIONE.

Sovietų spauda nieko nerato apie Molotovo kelionę ir nedarė jokių aiškinimų. Paskelbė tik tai, kad Molotovas turėjo pasikalbėjimą su visais aukštais Vokietijos vadais: Hitleriu, Goeringu, Hessu, Ribentropu ir kitais.

- NEVJORKAS. Per Amerikos J. V. perėjo smarki audra Žuvo 100 žmonių.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausioje New Yorko ligoninėse, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligoninė ir Prof. Rubens Monn Sinai ligoninėse.

Specialybe: Operacijos, Moterų ligos, Slapumo kanalu, insktu ir šlapimo pusles uždegimai, Endosopia. Venų išsiplėtimas, Homoroidai ir hydroceles gydoma be operacijos ir skatimo Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:

Rua José Paulino No. 485. Pirmą ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 5-6307

As comemorações do 10-o Aniversario da Elevação do Sr. Getulio Vargas ao poder.

O DISCURSO DO CHEFE DO GOVERNO

Proseguiram com o maior brilho as comemorações do Sr. Getulio Vargas. O povo, através de todas as suas classes, associando-se a essas cerimônias, emprestou-lhe um caracter eminentemente civico e patriótico. Em grande desfile trabalhista na Esplanada do Castello, no Capital da Republica, o Chefe do Estado Novo, pronunciou o seguinte discurso.

O discurso pronunciado de improviso pelo presidente Getulio Vargas, na grande concentração proletaria na Esplanada do Castello, reproduzido segundo as notas tachygraphicas foi o seguinte:

«Trabalhadores do Brasil, Ha dez annos passados, á tribuna popular improvisada na Esplanada do Castello, neste mesmo local, subiu um candidato que apresentava um programa de renovação nacional. Trazia até então propositos pacificos. Não havia no seu espirito a idéa de fazer uma revolução, Estavamos numa época em que se dizia existir no Brasil um regime democratico. E o candidato pretendia experimental-o apresentando-se ás urnas livres para ser eleito pelo voto popular e depois dentro dos quadros legais, realisar o seu programma.

Aqui chegado, começaram por negar-lhe o recinto onde pudesse erguer a palavra e falar expondo suas idéas de governo. Nenhum recanto fechado nesta capital lhe foi dado para ler a plataforma de candidato á presidencia da Republica.

Foi então que resolveu escolher o amphiteatro amplo da natureza e, perante a concorrencia espontanea do povo, dizer o que projectava fazer e até onde pretendia chegar no terreno das legitimas reivindicações nacionais. O calor do entusiasmo e a vibracão com que o recebera a brava gente carioca já prenunciavam um surto que os acontecimentos haveriam de temar mais tarde. Só

assim, quando de regresso atravessai São Paulo, tive a idéa exacta dos anseios que cominavam os espiritos por todo o territorio nacional. (muito bem, palmas).

Alludi ha pouco á existencia de uma organisação democratica perante a qual a liberdade de voto era um direito. Pois bem, a eleição foi uma tarça (muito bem). Apenas na capital da Republica e em algumas cidades mais populosas se realisaram eleições mais ou menos livres. De que, porém, serviriam ellas, se as juntas apuradoras rasgaram os diplomas dos deputados eleitos e os poucos naufragos que sobreviveram e chegaram com seus titulos ao Congresso, se viram despojados pelo reconhecimento de outros que não haviam sido eleitos?

No interior do país mais ainda do que no litoral, predominou a fraude. Ali não se fizeram eleições. Imperou por toda parte o velho processo das actas falsas.

Tal foi o quadro da eleição de 1.o de Março. Acrescenta-se a isso a crise economica e financeira, a desorganisação administrativa, num regime emfim completamente artificial. Os brasileiros estavam em terra propria mas não tinham o direito de governar. Os trabalhadores, esses não tinham direitos nem como trabalhadores nem como brasileiros. (muito bem, palmas).

O Brasil vivia numa verdadeira situação de colonia em que todos os seus recursos e economias eram drenados para o estrangeiro. Sob o rotulo de liberal o regime não passava de uma oligarchia. Com um poder transmitido quasi que por successão de familia, os governantes não tomavam conhecimento, praticamente, da vida publica. Esse regime, pelos seus vicios, pela sua incapacidade para resolver problemas nacionaes se decompunha lentamente e chegara em 1930 a quasi dissolução.

(Continua no proximo nr.)

Ziupsnelis ziniu apie Prana Masiota.

Sis lietuvii tautos vyras mirė sulaukes 77 metų amžiaus. Jis buvo darbuos aušrininkas ir varpininkas. Be to, jis buvo vienas iš žymiausių Lietuvos pedagogų ir rašytojų.

Jis gimė 1863 metais, gruodžio 19 dieną, kudirkos Naujiesio parapijoje, Pustelninkų kaime. Gimnaziją baigė Marijampolėje 1883 metais. Tai patį rudinį išėjo į Maskvos universitetą, kur studijavo matematiką. Būdamas Maskvos universitete, dalyvavo tautinėje studentų veikloje.

Baigęs universitetą norėjo gauti mokytojo vietą Lietuvoje, bet caristinė valdžia nesutiko. Caro valdžia Lietuvon mokytojus siuntė tik provoslavus. Ma-

šiotų teko vykti į Lomžą, o paskui į Rygą, kur jis mokytojavo per 24 metus.

Spaudoje Pranas Mašotas pradėjo bendradarbiauti dar 1884 metais. Aušroje, vėliau Varpe, Vilniaus Žiniose, Vilyje, Vaire, Rygos Balse, o po karo viso eilėje kitų laikraščių. Jo knygelė „Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę“ buvo išspausdinta Amerikoje 1894 metais.

Per visa gyvenimą jis davė 15 mokslo vadovėlių, apie 70 verstinių veikalų vaikams ir apie 30 originalių. Daug originalių ir verstinių knygų vaikams ir jaunimui paliko rankraščiuose.

Kadangi jis ašlymėjo savo

darbais lietuvių tautai, tai Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos vyriausybė palai dojo ji vaisingas išomys. Apie laidotuves Elta davė sekanti pranešima:

„Jo kunas buvo pašarvotas Karo muziejuje. Rugsėjo 16 dieną Laidotuvių Akto metu LITR Valstybės Operos choras atliko Miko Petrausko operos „Eglė“ finalinį chorą, Operos simfoninis orkestras Betoveno III simfonijos gedulingą maršą ir Sopeno Gedulingą maršą, be to, Operos choras A. Katanausko „Atsiveikinimą“.

„Atsiveikinimo žodi pasakė Švietimo liaudies komisaras A. Venclova. Prie vėlionies karsto per visą budėjimo laiką pakaitomis stovėjo rašytojai, mokytojai mokiniai, senoji aušrininko ir didžiojo pedagogo auklėtiniai, kolegos, draugai.

„Vėlionė aplankė ir i kapus palydėjo Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis, Liaudies Komisarų Tarybos pirmininko pavaduotojas St. Brašiškis, Švietimo liaudies komisaras A. Venclova, generolas Vitkauskas, Vilniaus universiteto rektorius M. Biržiška, daug rašytojų, mokytojų, moksleivių ir visuomenės atstovų.

„Ant vėlionies kapo buvo padėti vainikai: Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausios Tarybos Prezidiumo, švietimo liaudies komisaro, Lietuvos Rašytojų Draugijos, Lietuvos Komjaunimo Sąjungos, Mokytojų Profesinės Sąjungos ir kelionių kitų“.

Didžiojo Karo paliaubu sukaktinės.

Lapkričio 11 dieną 1918 metais sustojo griaude visose frontose armotos ir tratėję kulkosvaidžiai. 1ą dieną buvo paskelbtos karo paliaubos visuose frontuose ir buvo baigtas Didysis Europos karas, kuris tęsėsi nuo 1914 metų liepos mėn. Karas tęsėsi beveik keturis metus ir žmonės taip išvargino, kareivių frontuose taip iškamavo, kad visi laukė tos dienos, kada viskas nusirims, kada visi žmonės vėl pasidarys ne be prieštais, o draugais ir vėl galės tęsti savo namuose ramų darbą. Daugelis manė, kad anas karas jau paskutinis, kad po tiek metų baisumų, daugiau niekas nenorės karo, kad daugiau niekas nebekariaus. 1918 metais lapkričio 11 dieną vokiečiai buvo pripažinti nugalėtais, karą pralaimėjusiais, ir prancūzai su an glais jiems paadiktavo tokias taikos sąlygas, kurios reikė tįramirti Vokietijai. Bet vokiečiams jokios išeities nebebuvo, jie turėjo priimti tai, ką diktuoja nugalėtojai.

Ir vėl prasidėjo darbo ir statybos metai. Tačiau ne taip ilgai. Karas, anas baisus karas ne buvo paskutinis. Vos tik 20 metų praėjo vėl suliepsnojo Europa, kurios ugnis vis labiau ir labiau pletėsi po visą žemyną. Kariauja vėl tos pačios vastybės. Prancūzai kurie prieš 22 metus diktavo vokiečiams nepakeliamas sąlygas, dabar patys suklypo prieš vokiečius ir liko beteisiai. Anglai dar laikosi ir karo pabaigos dal nesimato. Kas išeis laimėtojas, sunku pasakyti, sunku atspėti. Tačiau tikrais laimėtojais niekas neišeis. Nes kariaujančios vastybės turi atiduoti karui viską, kad tik ilgiau galėtų laikyti karo frontus.

Amerikos lietuviu delegacija pas Roosevelta

Amerikos laikračiai rašo, kad iš ivairių srovių susidarusi Amerikos lietuvių delegacija, kuri lankėsi pas Amerikos respublikos prezidentą Roosevelta padekoti jam už tai, kad jisai ne pripažino ir nepripažista Lietuvos prisijungimo prie Sovietų Sąjungos ir atsisakė išduoti Sovietų Sąjungai užaldytus Amerikos bankose Lietuvos auksą. Delegacija sudarė 12 žmonių. Prezidentas Rooseveltas delegacijai priėmė ir gan ilgai su ja pasikalbėjo. Prezidentas Rooseveltas delegacijai pareiškė, kad Lietuvos nepriklausomybė dar nėra žuvusi, kad ji vėl bus laisva ir nepriklausoma, kad paskutinis ivykis su Lietuva yra tik laikinas. Lietuviai esą vėl atgaus kraštui laisvę ir jie bus nepriklausomi.

Amerikos laikraščiuose taip pat daug rašoma ir apie sustiprinimą tenykščių lietuvių veikimą už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Iš laikraščių galima suprasti, kad tenai susiorganizavusi yra tam tikras organizacija, kuris rūpinsis Lietuvos nepriklausomybės kovos reikalais. Spaudoje net pradėta diskutuoti, kokia turės būti Lietuva, kada ji vėl atgaus nepriklausomybę. Spaudoje minima Demokratijos ir Lietuvos Nepriklausomybės Sąjunga, kuri matyt, imasi vadovauti Amerikos lietuvių kovojimoje šiame darbe.

Diskusijuose apie busima Lietuvos santvarka sakoma, kad atkovotos Lietuvos nepriklausomybės santvarka busianti demokratine, tačiau prie jos nebus orileisti demokratijos priešai, nei smetonininkai, nei komunistai. Kiekvienam žmogui, kuris pripažista laisvę kitiems, turi būti suteikta laisvė, sako amerikiečiai bet be pasigailėjimo turi būti koncentracijos stovykla pri taikyta tiems, kurie kitus nepripažista. Tačiau negali būti suteikta pilna spaudos ir žodžio laisvė tiems, kurie isigavę valdžia, yra pasirengę laisvę iš kitų atimti.

Kaip tenai bus su tomis kovomis, sunku pasakyti, o dar sunkiau pasakyti apie Lietuvos ateitį. Žinoma, labai daug priklausys nuo to, kaip karas baigsis: kurie išeis šiame kare laimėtojai. Žinoma, gali dar visko būti, gali Lietuva vėl atsiskirti iš Sovietų Sąjungos ir būti savarankiška, kaip buvus, bet gali būti ir taip, kad ji savarankiškos laisvės jau nebeturės, o veiks bendrai su kitomis sovietinėmis respublikomis. Gali būti dar ir tai kaad Sovietų Sąjungos respublikų skaičius dar padidės. Tačiau, žinoma, ir tos kovos už Lietuvos atstatymą būtų bergėdžios karoas viską nulens.

Daug griztu Lietuvon.

Laikraščiuose jau ne kartą buvo rašyta, kad pasklydę gandai apie lietuvių vežimą į Lietuvą, o dar už dyką, yra tik gandai ir kad niekas lietuvių nemano vežti Lietuvon. Tačiau pasikalbėjus su lietuviais, sunku juos itikinti, kad tai yra tik gandai. Jie taip isikalė savo galvas šia minti, kad jie visi iš Brazilijos bus parvežti Lietuvon už dyką, kad atkalbinėjami nuo tokių mintių nesiduoda. Su kuo tik nepakaalbesi, su kuo tik nesutiksi, tas tvirtina, kad lietuvių bus vežami ir visi laukia tos laimingos dienos. Dabar esą tik karas, dėl to niekas negali vežti,

nes pilni vandenys mūry, o kaip tik karas pasibaigs, tuojais iša pribus laivai ir visus lietuvius išvež. Kas juos vež, žinoma jie ir patys nežino, vieni sako, kad rusai, kiti dar gudruai nupasakoja, kad Brazilijos valdžia. Šioji gandy banga išsilejusi per visą lietuvišką koloniją ir taip paveikusi lietuvius, kad sunku jau ir susikalbėti. Jie tik laukia karo pabaigos. Ar šiaip ar taip kalbėti vis dėl to matosi kad daug lietuvių, ypač iš senesnio amžiaus nori grįžti Lietuvon. Jei tik koktos galimybės jiems būtų, be abejoj, daug jų grįžtų.

Nepasisekes vokieciu mėginimas.

Perejto menesio 16 d. vokiečiai jau buvo pasirengę persikelti per Lamanšo kanalą ir pasiekti Angliją. I Prancūzijos, Belgijos ir Olandijos uostus vokiečiai buvo surauke didelius savo kariuomenės dalinius. I Prancūzija buvo avarijavęs pats Hitleris ir Goeringas, kuris buvo paėmęs aviacijos komandavimą šiam žygiui. Angliai buvo informuoti apie šita vokiečių žygi ir dėl to laiku spėjo vokiečius pasiikti ir pavaišinti Visa Anglijos karo mašina buvo ankoj. Kaip tik išsijudino vokiečių jėgos ir pradėjo paukti į Anglijos pakio anglų bombarderiai: vieni jų puolė plaukiančius, kiti leidosi vokiečius uosus ir tenai pradėjo baisų bombardavimą. Nėgana to, angliai sužinojo, kad vokiečiai plauks i jų pakraščį, užsitvėrė sieną, iam panaudodami žbala. Kaip tik vokiečiai prisitartino

prie žbajinės sienos, ji suliepsnojo, o iš viršaus pasipylė bom bu lietus. Vokiečiai iša buvo taip supliekti, kad jie nespėjo nei pabėgti. Zuvo čia virš 40.000 karių, daug ginklų ir valčių. Taip kad vokiečiai griso smarkiai išprausi ir pavaišinti Sias žinias patvirtino vienas ispanų žurnalistas.

Dėl šio nepasisekimo, saktas žurnalistas, Olandijos uostose sukijo daug vokiečių, kurie atsisakė lipi i laivus, kuomet buvo sūnčiama mušiamoms vokiečiams pagalba.

Neutralus asmenys tvirtina kad pirmas vokiečių bandymas ant Anglijos atnešė milijonų nuos olijų ir atėmė Hitleriui drasa toliau mėginti panašų žygi daryti.

TIK L. AIDA BRAZILIJOJ SKAITYDAMI VISA ZINOSITE

Ivairios Žinios

Augalu pasaulio gyvenimas.

VENGRIJOJE SUSEKTAS FASISTU SAMOKSLAS

Vengrijos saugumo organai susekė kad vengriški naciai, fašistai, rengė samokslą, buvo pasiryžę sekvestruoti Vengrijos rogentą Horta, jį nušalinti ir Vengrijoje isteigti naciską diktatūrą. Be to, rastas sąrašas aukštųjų vaidininkų kurie turėjo būti nužudyti ivykus sukilimui.

MIRE CAMBERLAINAS.

Camberlainas yra girdėtas kiekvienam skaitančiam laikraščius žmogui. Tai buvęs Didžiosios Britanijos premjeras. Jo laikais, jam valdant, buvo sudaryta Čekoslovakija, jam valdant sunaikinta Lenkija, prie jo dar teko smarkiai ir patiems angliams pakarriauti su vokiečiais. Ypatingai populiarius liko jo lietsargis. Camberlainas vis dėl to turėjo pasitraukti, nes jo politika privėdė Europą prie didelių nelaimių. Jo vietą užėmė Čerčilis. Nevile Camberlainas, sulaukęs 71 metų amžiaus, lapkričio 10 dieną pasimirė. Taip lietsargio politika baigėsi. Juo kinga, kad S. Paulo karikatūristas Belmontas piešia dabar su lietsargiu Sovietų Sąjungos vadą Staaliną.

PRANCUZIJOJE GALI IVYKTI SUSKILIMAS

Italijos fašistų laikraščiai rašo kad Prancuzijoje gali ivykti suskilimas bile diena, jei tik vokiečiai išlaisvintų visus prancuzų belaisvius, kurie dabar sugręsti vokiečių koncentracijos stovyklose. Esą prancuzai labai nepatenkinti vokiečių ir dabartinės Petain politika. O vis dėl to yra sakoma laikraščiai, ir tokių, kurie laukia kad laimėtu Hitleris. Tai prancuzų fašistai. O patoje Vokietijoje labai didelis nuostimtis žmonių laukia, kad kara pralaimėtu Vokietija ir krašte vėl būtų atsteigta demokratija santvarka. Ypatingai nepatenkinti Hitleriu, liko po jo nevykusiu planu ant Anglijos. Net ir tie

kurie jam labai tikėjo, dabar nusivylę.

KAIP VOKIEČIAI SUTIKO MOLOTOVA

Lapkričio 12 dieną iš Maskvos specialiaiu traukiniu į Berlyną, atvyko Sovietų Sąjungos užsienų reikalų komisaras Molotovas. Molotovas važavo per Lietuvą ir Vokietiją pasiekti Litkanoose. Berlyne Molotova sutiko Vokietijos užsienų reikalų ministras Ribentropas ir kitu aukštu vadožios pareigūnais. Be to svetimų valstybių atstovai, Italijos, Turkijos, Japonijos, Ju goslavijos ir kitų Berlyno stotyje buvo iškeistos Vokietijos vėliava su svastika ir Sovietų Sąjungos raudona vėliava su raudonu žvaigžde ir kirviu. Visur buvo pastatyta garbės sargyba, kuri pagerbė atvykusį svečią. Tik muzika negrojo ir muzikantai sutiko Molotova tylėjimu. Mat, yra toks jau paprotys, kad atvykus iš kotos valstybės kojam aukštam valstybės pareigūnui, tai grojama du himnai — tos valstybės, kur atvyko ir tos valstybės iš kur atvyko svečias. Tuo tarpu vokiečiai šios etiketos nesilaikė ir Internacionalo negrojo. Negrojo taip pat ir vokiško himno. Molotovo viešbutis kur jis apsistojo, taip pat papuoštas raudona vėliava. Ribentropas pirmiausia Molotovai surengė banketą, kur dalyvavo tik svarbus ir parinkti svečiai.

ROOSEVELTAS KVIECIA GETULIO VARGAS

Amerikos J. V. prezidentas Rooseveltas atsuntė kvietimą Brazilijos Respublikos prezidentui Getulio Vargas aplankyti Amerikos J. V. Brazilijos prezidentas kvietimą priėmė ir žada vykti į Amerika. Kada šioji kelionė ivyks, dar nežinia. Prieš porą metų Brazilijoje lankėsi Rooseveltas. Tai dabar Getulio Vargas turi jį revizituoti.

Meksika, Pietų Amerika ir dar lainai Australija daugiausia pasižymi nepaprastu augalų gausumu.

Afrikoje gausiai auga ypatingi cukraus medžiai. Vietos gyventojai tuos medžius vadina mirahmos dovana. Medis išauga gana didelis, su labai daug šakų ir šakelių. Du kartu per metus mirahmos medis žydi. Vos tik nukrinta žiedai, šakelės viršūnėse žiedų vietoje prisienka rūsčių sulčių. Sultys per keletą dienų apsitraukia blizgančia plėvele. Tuomet medis atlodo nepaprastai gražiai ir vilioja ir save žmones, paukščius ir vabzdžius. Mažus saldžius pumpurukus renka čabuviai. Tai lyg kokie saldainiai, labai mėgiami vaikų ir suaugusių. Tačiau šios mirahmos uogos labai greit tampa nuodingos. Saldumas virsta aštriu kartumu ir išleidžia iš savęs nebe mašonų kvapą. Tuomet nuo mirahmos medžio šalinas visokia gyvybė. Vietos gyventojai mirahmos uogas tinkamu laiku valgo, o vėliau vartoja medicinai ir kitokiems reikalams. Po keleto dienų uogos susprogiosta ir sproginio vietoje išleidžia naujas šakutes.

Rytinėje Indijoje vešliai kieti palmė, iš kurios teka balti savyai. Juose yra apie 8—10% cukraus. Gyventojai palmės kamienė irėžia skyles, kaip pašmus beržui ar klevui, ir tekinia. Per vienerius metus pribėga keliojika kilogramų savyų. Palmės gali kokius 25—30 me

SVARSTYS NAUJA PASAULINE TVARKA.

Vokiečių spauda rašo, kad Molotovas, Hitleris, Italijos ir Japonijos atstovai susirinkę Berlyne svarstys planus pasaulio tvarkai. Kokie tie planai bus, nežinia, bet laikraščiai rašo, kad Hitleris jau turi paruošęs planą ir jis reikia tik patvirtinti susirinkusiems atstovams. Ypatingai svarbu vaidmeni čia turi suvaidinti Molotovas.

tu būti nušaliamas, todėl vietos gyvenimams duoda didelio pelno. Tė, bėda, kad tos palmės gana sunkiai išauginamos ir iš pradžių reikalauja labai didelės priežiūros.

Himalajų kalnų pietu Maituose auga valgomi medžiai mahno. Patys medžiai nevalgomi, skanūs tik jų žiedai. Vos tik medžiai sužydi, kaip žarančiai užpuola juos žmonės ir nuskina visus žiedus. Nuo vieno medžio priskinama kelios dešimtys kilogramų žiedų. Žiedai yra gana maistingi, saldūs ir pilni savotiškų riebalų. Jie valgomi žali, verdama savotiška košė ir rauginant daromas sveiginys gėrimas. Šio medžio žiedai maitina tukstančius neturtinųjų mitybą, be to, duoda nemažo pelno.

Pietų Amerikoje, Amazonės ir Rio Negro upių srityse, kur pasaulio nematę primityvų gyvenimą gyvena girių indėnai, kur baltojo koja vargu yra daugiau kaip porą kartų ižengusi, auga medis, duodas labai maistingus savyus.

Indėnai šiais savyais daugiausia ir minta. Iš medžio teka tirtas savyas, beveik kaip medus. Ištirpintas medžio medus netenka saldumo, virsta savotiškais maistingais riebalais, kurie ne tik negenda, bet ir lengvai virškinami. Ilgiau stovėdami šie savyai sukietėja ir akmeni, tačiau pašildžius suaukštėja ir vėl esti lengvai valgomi. Ilgose kelionėse žmonais šis maistas esti niekuo nepakeičiamas.

Meksikoje netoli Jacutano, dar ir dabar retkarčiais užtinamas nepaprastas kaktusas, kuris paslaptinę sultis. Nukutus augalą, iš kamieno išbėga keliolika lašų sulčių. Išgėrus keleta lašų, žmogų užvaldo keistas sveigulys, noras ypatingai daug kalbėti. Vietiniai gyventojai kaktuso savyais sveiginasi ir vartoja juos religinių tikslų metu. Apie tuos Jacutano kaktuso savyus nuo senų laikų yra sukurti ivairių pasakojimų ir legendų. Jacutano kak

tuso savyai prieš daugeli metų buvo laikomi riebuklinguoju prašavimu gėrimu. Sakoma, kai baltieji, išgėrę, didesni savy daviniai, igaudavę kažkoki nujautimą aiškiaregystę. Apie tai yra užregistruota daugybė atsitikimų. Išgėrus kaktuso savy žmogus pasako, kas yra kitame am baryje už sienos; pamato, kas kas turi kitenėje, ir t. t. Todėl savyai buvo laikomi stebuklinga dievų dovana. Vėliau botanikai ištyrė kad tai ne koks stebuklas, o nepaprastas savy nuodų veikimas. Tie nuodai labai veikia pasimone, padaro egzaltuoti žmogaus dvasios buseną. Pastebėtina, kad tokie aiškiaregiškumo simptomai esti tik pas pirmą kartą savy ragavusius. Antrą kartą savy ragaujantims nebesipareiškia tokio didesnio veikimo.

Afrikoje, Rehejo ir Nilo upių aukštųjų rajonuose, Ugandoje užtikamos keistų akacijų girios. Akacijų spygliuose labai mėgsta veistis tam tikra vabzdžių rūšis. Vabzdys prakerta spyglių skylutę, išleidžia į ją kiaušinėlius ir palieka. Igauniai prasikala gyvis ir kol išauga minta spyglio viduje esančia mase. Spyglius lieka kiaušais. Paputus vėjui, akacijoje pasigirsta savotiškas švilpumas. Kadangi išsitas viduriais spyglių esti milijonai, tai vėjotame ore akacijų gijos, atrodo verkia, dejuoja. Atrodo, kad tai tikrai dvasių pilni miškai. Vietos gyventojai akacijų girių iš tikrujų ir dabar privergia ir bijo: taria, kad ten švilpia ir dejuoja nelaimingųjų dvasios. Ši spyglių muzika tikrai yra gudi, švelni, pilna melancholijos ir grožio. Arčiau prie kelių stovi specialūs viešbutėliai, nes čia suplaukia galybės turistų pasiklausti nepaprastosios gamtos nuotikos.

(Bus daugiau)

TIK L. AIDA BRAZILIJOJ SKAITYDAMI VISKĄ ZINOSITE

Pabėgimas.

John Sommerfeld.

Buvo girdėti vandens piukšėjimas, sunkus žmonių asavimas, kurtus, vienas kitą gurgldėjimas; nuo kranto atsiskrido tojimas, griausmingas parankų bilsesys. Du žmonės, kurie yrėsi jura, vajandėlei nuleido irklus ir apsilyvalgė, išsiūrėdami užpakalyje jų tamsioje dunksanči kranta, nuo kurio atklysdavo parankų griaudimas. — Aš noru gri.— tarė vyras, kuris vadino Migueliu. — Aš taip pat.— atsakė Pedro ir pažūrėjo į vyno jonus bosejus, gulėdusius laivelio dugne kariu su šautuvais ir kuprinėmis. — Dar pakentėsimė,— pasakė Miguelis. Jų balsai užklausė aidėjo, springdami iš nuovargio. Nuo kunų sklido asrus prakajto kvapas, nuo aukio dvokė išskvojuojamas oras. Jie yrėsi parvargę, sunkiai atsiodami, apypdami išsenkančias jėgas. — Kaip čia ramu,— tarė Pedro

— kažkaip netgi keista, tie sa? Miguelis kažka sumurmėjo. Pedro omė noras kabėti. Si ty la, šis ramumas, nuo kurio jie seniai aprato, baidė jį. — Gaj mums noretė o imti jį su savim,— tarė jis, galva mostelėdamas į tretįjį, kuris susirėngęs gulėjo laivelio dugne. — Kaip tu manai, iš kur jis?... Juodu buvo Asturijos piliečiai, respublikoniškosios milticijos kovotojai — neaukšti, stiprus, išdėvėtais, purvinais kombinezonais apsimitę. Miguelio buvo trisdešimt metų. Ilgos rankos ir mažos gyvos akys darė jį truputi juokingą Pedro veidas, kai jis ramus, primena profilius, iš alus autromėnų monetų. Jo tjesi nosis, apvali galva, be prikašė apibrėžtos juos; bet darčiau sia šypsoosi, piepėjo arba dainavo, ir tuomet jo veidas visiškaip pasikeisdavo. Dabar nuovargio ir bado savaiės sulgi-

no jų veidus, suteikė jiems vienoda niurų kentėjimo atspalvi. Jie yrėsi i šiaurės rytus, tolyn nuo gimtosios šilies. Naktis slinko artyn su kiekvienu irkto smugiu. Jie buvo paskutiniai iš burio, kuris visa mėnesi trankėsi kalnuose, lėktuvų naikinamas, negajėdamas susidurti su priešais — jie jį matė tik aukščiau, visum gajvus, arba apačioj, klonyje, kanuolių dumų gnužuluose. Tačiau prieš tris dienas, po bombardavimo iš oro ir apšaudymo iš parankų, pasirodė italių kariuomenė, prisidūno prie jų pro uraganiškos kukosvaidžių ugnies uždanga. Ir asturiečiai pakrįko, akana, išskandinė, išmėte beveik visus karo reikmenis, jų armija subyrojo i burius, besiraukiančius kas sau. Dvi dienas ir tris naktis Miguelio burys kas valanda mažėdamas, iš jūros pusės dengė pasitraukimą, suajkydamas priešais ant kalnų šlaitų. Dvi dienas ir tris naktis kovotojai buvo be mašinos ir miego. Tretijis rytas šėsi kovotojai atsikiėjo nuo buria, nusileido užpakalyje, fašistus palikdami užpakalyje.

Priešakyje dunksojo žvejų kajmelis San Martin, tyliame ryto ore virš stogų rajtėsi dumeis. Jie žinojo, kad ten ras duonos, papirusą, gaj bur patalą; ir jie sunkiai nušieno i kaima. Tuo pat metu atsirado lėktuvai—dešimt juodų bombonešių, skridusių visiška žemai. Praskrisdamų virš kaimo, kiekvienas numetė po bomba. Po minuės pašė, es jų užimas su silpnėo ir nuio. Jų užpakalyje šaugo, temdydami dangų, dešimt rudų ir tirstų dumų stulpų. Kaj kovotojai priejo prie kajmo, baises ir pažistamas pavėikstas stėjo prieš jų akis: siauros galvės buvo uvertos suardytų žamų skeveldromis, aplink siovejo moterys, bejėgiškai išsiestomis rankomis — vienos isteriškai klykė, kitos dejavo. Vyrų, rausėsi kravošebalkių, plytų ir tinko; ir rinkos aikšėje gulėjo užmūstųjų kunai, išviki iš po skeveldrų, kad gyvieji galėtų rast ir pažinti savo artimuosius. Apjintui kovo o us, kuri su lupė kelio pakraštyje ir kramtė duona su džera, gauta kajmelyje, susirinko žmonės, — Jie ateina čionai?

Miguelis truktėlojo pečius. — Gaj but, — pasakė jis. — Matyt, jie ateis čionai. Tik rai, jau užėmė kelja. Bet mes ne daugiau už juos žinome. Niekas nežinojo ka daryti. Kaj kurie omė rinkti savo manta. Kovotojai užmigo, bet po minutės juos priedano artilerijos trenksmas. Jie pamalė prieš baterijos dumus, maždaug tris mylias atstu nuo kajmelio, kurin jau nukrijo keletas lengvųjų sviedinių. — Gyvuliai, — tarė Pedro. Kam tat jiems reikalinga? Iš čia mums reikia krausytis. Vajstiečiai apleido kajmelis — skurdus, išsidraikes burelis žmonių klydo kelju; jie ožo baugiai, sukupdami, kaip ena visi pabėgėliai; ožo moterys, seneliai, verkia vaikai; mulai traukė vežimus, kuriuose ant kravų čužinių ir pagalių gulėjo sužeisieji. — Mums negalima eiti su jais, — tarė Miguelis. — Reikia gauti laivelį. Ir jie dvjese nubėgo prie juos, o jų draugai nuėjo i pu siausugriaua vyno parduotuve gauti ko nors užvalgyt. (B. d.)

Kaip dabar dirbama Lietuvoje

Jau buvome rašę, kad pas kelbus Lietuva Socialistine Sovietų Respublika, imonių ir fabričių darbininkai pradėję rašyti pakelti darbo našumą, dirbti stachanovcų metodu. Daugelyje imonių darbininkai parodė didelį darbo našumą — ji padvigubino ar ne ir patrigubino. Stachanovcų metodas sušomas ne tik vyrams, bet ir moterims, kurios taip pat turi parodyti daug didesnį savo darbo našumą, negu senais laikais. Kas daugiau sia padaro per nustatyta darbo laika, tas iršomas i „darbingųjų žvaigždyna“. Viena Kaimo Ringuvos darbininkė Dauksaitė, štai kaip rašo apie darba dabarinės Lietuvos darbo imonėse:

„Dabar geros stachanavičės gali trisysk tiek darbo atlikti, negu seniau. Jei kapitaistas mums nustatė norma dvim darbininkėm per diena supakuo ti 15 dėžių, tai mes nutarėm ta norma pakelti ligi 18 dėžių. Imone suacionalizavus, pirma darbo diena at su drg. Lo pajime per pakaita supakavom 38 dėžes. Ta pačia dienda nuomūs neasiliko ir Sasnauskie

ne su Gerokuvaite ir Kimienė su Zinevičiene. Jos taip pat supakavo po 38 dėžes. Kita diena buvo gaui dar geresni rezultatai, o trečia diena jau é móm daryti po 40—50 dėžių. Bet tai dar negalutina norma. Stengsimės dirbti dar geriau, kad ga é uném atsisototi pirmo se Sovietų Sąjungos stachanavičių elése“.

Minė a darbininkė nieko ne rašo, kiek ji udirba. Jeigu ji ir kijos „geros stachanavičės“ dabar padaro per ta pati laika trisyskus daugiau, negu senais laikais, tai ji tiek pat sykių daugiau išekvoja savo jėgu. O jei taip, tai turėtų gauti atjiginima už savo darbo produkcija trisyskus daugiau. Tačiau, kiek ji gauna, nežinia.

Tokia darbo sistema Lietuvoje visur praktikuojama ir visose darbo srityse už ja varoma propaganda. Stachanovcų atsiranda nemažai. Ju vardai yra skelbiamj spaudoje. O kas šios sistemos nesiima, apie tuos spauda rašo, kad tokios ar tokios imonės darbininkai atsi

pervežti didelis transportas ginklų, ypač sunkiosios artilerijos kas yra neimanoma. Nes visa šita transporta anglų aviacija lengvai gali nuskandinti. Ir kad šia kliju panaikinti ir sumažinti pavojų, pirmiausia reikalinga sunaikinti anglų oro laivyna. Veržis i anglų salas, reikia paaukoti mažausia puse milijono žmonių ir daug ginklų. Dėl to Hitleris ir nori, kad šia auka būtų kuo mažausia. Tačiau, kiek tas nekaštuoty, vokiečiai vykdyt invazija i Anglijos salas.

Sunaikinti anglų aviacija noma, taip pat yra sunku, nes angiai turi iroge poleminius aerodromus, bet vis dėl to, bus siekiama to, kad sumažinus ta kliju ir kad invazija pareikla laivų mažiau aukų.

Taip kalba įtalų generolas. Atrodo, kad vokiečiai Anglijon taip ir neisiverž, nes angiai dabar yra daug stipresni negu tada, kada dar karas buvo tik pradėtas. Be to, Amerjka daug padeda anglams: duoda ginklų, orlaivų ir laivų. Hitleris, matyt, labai atkando danti su angiais ir pasuko savo žygių krypti i Baikanus ir Maja Azija.

KALENDORIAI 1941 METUI

Pan-Americana spautuvė R. da Mooca, 1721, turi labai grafių sieninių kalendorių 1941 metams. Kiekvienas lietuvis biznieriuis anksto turi užsisakyti sau kalendorių, nes užsakymai jau priimami.

Be to, papelarijoje galima gauti geriausios popierės maisto produktams vieloti.

SKAITYKITE IR PLATINKITE T. AIDA BRAZILIJOJ.

Keletas Lietuvos Naujienu

SUSTABDYTOS „VYRIAUSYBES ZINIOS“

Lietuvoje éjo valdžios laikraštis vadinamas „Vyriausybės Zinios“. Siame laikraštyje buvo skelbiami visi Lietuvos istatymai ir vldžios parédymai. Nuo rugsėjo mėn. 17 d. „Vyriausybės Zinios“ sustabdytos ir ivairius valdžios parédymus ir istatymus skelbs laikraštis „Darbo Lietuva“, kuri leidžia komisary Taryba.

PARDAVE PASALPA

Keli Pažvelgių kaimo, Zelvovos valsčiaus ukininkai gavo nuo valdžios grudų kaip pašalpa skėlai. Ukininkai šiuos gautus grudus émė ir pardavė.

LIKVIDUOTAS SAULIU SAJUNGOS TURTAS.

Saulių Sąjunga liko uždaryta. Sajungos turtui likviduoti buvo paskirta komisija, kuri jos turta likvidavo. Komisija pranešė, kad daugiau i Saulių Sąjungą jokiais reikalais niekas nebe stkreiptų, nes jos jau nebėra.

SVEICARIECIU KOLONIJA LIETUVOJE

Lietuvoje buvo 56 asmenų šv eicarietijų kolonija, kurios nariai buvo ivairių firmų tarnautojai. Kadangi dabar Lietuvoje tapo viskas nacionalizuota, tai ir šie svetimų šalių tarnautojai nebereikalingi. Tad visi šveicariečiai išvažiavo iš Lietuvos i Sveicarija.

RENKA ZINIAS APIE NAMUS.

Sovietų Lietuvos komunalinio ukio liaudies komisaras iš leido isakymą, kuriuo einant visuose pirmaeiliuose ir antraeiluose miestuose ir miesteliuose butų suregistruoti visi namai ir tos žinios itektos savivaldybėms ar burmistrams. Už žinių nesuteikimą isakyme pasakyta, kad bus baudžiami. Kam tos žinios renkama apie namus nežinia.

KIEK NUSAVINTOS ZEMES

Sovietų Lietuvos komisary Taryba paaskelbė davinus apie nu savintas žemes. Iš 388 dvarininkų nusavinta 73.285 hektarai žemės su visais trobėsiais gyvu ir negyvu inventarium. O iš ukininkų turėjusių daugiau kaip po 30 hektarų žemės nusavinta 559. 913 hektarų, ir paliesta viso 26. 526 ukininkai. Sovhozams iš nu

savintų dvarų žemių palikta 43. 000 hektarų.

PATARIA REGISTRUOTI GYVULIUS.

Sovietų Lietuvos ukiškoje spaudoje diskutuojamas klausimas apie griežtesne galvijų skerdimo kontrole. Nežurint to, kad kad išleisti draudimai, už kurių peržengimą grėsoma bauda 6 m mėn. kalėjimu, vis vis dėl to ukininkai skerdžia gyvulius. Miestuose dar galima šitas reikalus sukontroliuoti, bet miesteliuose ir kaimuose esa sunku. Todėl kelti mas klausimas, kad visi gyvuliai būtų registruojami pas seniunus, kad tuo išvengus masi nios kerdimo ir kad be ledimo niekas negalētu paskersti gyvulio.

SUDEGE ZIDIKU MIESTELIS.

Zidikų miestelyje kio gaisras ir išdegė pats miestelio centras. Iš viso sudegė 11 gyvenamųjų ir 12 negyvenamųjų trobėsijų. Be pastogės liko 18 šeimynų.

PATARIA NEVYKTI KAUNANAN.

Kaip tik buvo paskelbta, kad naujoji Lietuvos vyriausybė rumpinis ir padės visiems gyventojams, negaalintiems dirbti, pa liegeliams, duos pašalpas ir pan. Tos kalbos pasiekė tolimus Lietuvos užkampius ir sugundė daugeli žmonių vykti Kaunan prašyti pašalpy. Tokių atkeliausių iš Lietuvos Kaunan labai daug atsirado. Vyriausybė turėjo išleisti isakymą, kad tokiais reikalais niekas daugiau i Kauna nebevyktų, nes atvykę ne tik negaus pašalpy, bet neturės nei pragyvenimo, nei gi žimui lėšų atgal i savo kaimą.

SVENTIES DAR SVENCIAMOS.

Visos katalikiškos šventės Lietuvoje dar tebešvenčiamos ir sekmdieniais žmonės cina i ba nyčia. Bet jau keliamas yra balsas, kad butų sumažinta tikybinių švenčių, kad jos netrukdytų darbininkams dirbti.

NUO RED.: Sovietų Rusijoje bažnytinės šventės panaikintos, sekmdienių ten nėra, darbas di na visur istisai. Yra tik polsio aštunta diena ir tai ne visiems iš karto, o grupėms. Vieni dar bininkai išsisi vieną dieną, kiti kitą ir t. t. Gal tas bus iversta ir Lietuvoje.

Kodėl vokiečiai neisiverzė Anglijon?

Zymus i talų armijos generolas Carlo Romano viename Romos laikraštyje — „Gazeta del Popolo“ — rašo, kad vokiečių invazija i Anglijos salas yra atidėta. Tas padaryta dėl to, sako fašistų generolas, kad vokiečiai nori pirma sunaikinti Anglijos aviacija, o paskui persikelti i anglų salas. Anglijos aviacija, esa, didžauia klijutis vokiečiams užimti anglų sa-

las. Kas nori žuoi, kada vokiečiai isiverž i salas, tas turi aiskų atsakyma — kaip bus sumušia ir sunaikinta anglų aviacija. Daryti invazija per Lamano kanaja, apie 40 kilometrų van deniu, reikja žinoti, kad reikja transportuoti ne tik pakankamas skaitčius ginklų ir žmonių, bet ir maisto. Sunkiausia problema yra ta, kad reikalinga

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
MIGUEL OCOUGNE
R. 15 DE NOVIEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.
S. PAULO
Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.
KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. A. Jazara Snege
(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujiniu, veneriniu ir moterisku ligu specialistas, chirurgas.
Lagonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral 106, sales 4 ir 5,
(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS
(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapumo ir išmatų) Tikras ir geras
Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO
Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9—11 ir nuo 3—6. Sekmdienį nuo 10—12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS JOSĖ LEVKOVICH
Rua Silva Pinto 264 (antig 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas i sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ĮSTAIGA

“BERNARDO”
Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiname, o taip pat ir su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar i fotografių reikalais.
Arthur Schamid
Rua São Caetano 447 (eenas, 103-111 S. Paulo) Telefono 4-5576

Ar jau zinote kad Jono Jenciaus
dirbtuvė dirba ivairius metallinius reikmenis: spinas durims, užraktus ir kt. Darbas geras, sąžiningai atliekamas ir pigus. Kreipkitės tik i lietuvišką dirbtuvę, sutauptysite laiko ir pigiau viską isitaisyte. Lietuviams kainos papigintos.
Rua Onze Nr. 584 — Villa Zelina.

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Aiduriu skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydomos BE OPERACIJOS, įvairios moterų ligos gydomos ir BE OPERACIJOS, tik su inžeksional

Jeį sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICIARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bilė kuria valanda diena, nakti.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškas)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sekmadieniais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukštas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

GALECKOSIUUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieninių. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas šžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKOSIUUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257
Tel. 4-1457

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidurinių ligų specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

Rua da Graça, 248 - Telefone 5-1451 - SÃO PAULO

PHARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Pirmoji Lietuviska Spaustuvė ir Papelaria

Pan Americana

RUA DA MOOCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SAO PAULO.

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas Duplikatus, Įvairiausius kartonus. Saskaitas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skoni. Be to, galima gauti visokių rašomoju reikmenų: Laškams popieroe ir krautuves. Lietuviai kreipkitės į savąja spaustuvę ir papelariją, nes lietuviams daromos didelės nuolaidos.

Darba paimame iš namu ir ji pristatome užsakytojui.

Kainos pigios. Darbas skubus ir sazingas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone:
4-1940 (prie pat stoties Luz)
atidarė naują skyrių — antra
siuvyklą, prie stoties Luz ten
ir gyvenamas butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiūtus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičių, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sekmadieniais ir vakarais. Užsėkite ir išsirinkite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniškiausiu medžiagu

PAULO AMBROZEVICIUS

R. Ciclamės, 52 V. Bella

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de 508000 Araujo suburbio Central do Savininkas. Cia de Agri. Brasil, parduodame geriausios Imigracão e Colonizaçao. žemes daržams ir nedidelėms Pardavimu Raštine: Rua ukiams. Zeme apaugusi mišku. José Bonifacio, 98 Tel 2-7549 Yra pakankamai vandens. Ze S. Paulo, Sekmadieniais ir šio mės kaina — tik 300—400 kvadratinis metras. Geri keliai ir arti esančios stotys duoda galimybės užvesti paukščių uki, verstis daržinystėje, kito tokiu qulturu au gimimu ir lengti poilsio namus 12,14; 14,30.

Sklypai nuo 10.000 metru Iregistruota nr. 45 iš 10 išimokėjimui pradant nuo -12-38 trečioje apylinkje.

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOJ

- JORNAL - LITUANO - ECHO -

XI Aro - metai São Paulo, Lapkričio - Novembro 16 1940 Nr. 46

Kas naujo kolonijoje

SAKO, NORI ATIMTI MOKYKLĄ.

«Lietuvio» vienas korespondentas praneša Lietuvos Sąjungos Brazilijoje organui «Lietuvius», kad L.M.M.R. Rytas nori atimti iš Sąjungos vieną Anastazijos mokyklą. Esą vaikšto po vieną Anastazijos rajoną du asmenys ir kalbama žmones, kad mokyklą būtų atiduota rytui.

Pasirodo, kad mokyklos savininkai, Lietuvos Sąjunga Brazilijoje, miega ir nežino kas daro su šios mokyklomis. Tai dar, jam, kad atsirado žmogus, kuris per «Lietuvius» pranešė mokyklos valdytojams, kad mo-
ja norima iš jų atimti.

Tai blogas, kas gi tokioms «Lietuvio» pasakoms gali tikėti? Juk visi žino, kad mokyklą yra Sąjunga, tai kaip gi gali kas tai atimti iš jų mokyklą. Tokia baisi žinia «Lietuvius» praneša ne dėl to, kad kas tai kesinusi ant Sąjungos mokyklos, bet dėl to, kad apsimetęs L.M.M.R. Rytas ir jo žmonės, kad parodius kai kam, kad štai Rytas nori atimti mokyklą. Tai ne išmančių pasakų, kuri gali būti pasakyta nieko neįmanančiam žmogui, o ne laikraštyje rašyta.

Kad lietuviškoji kolonija yra susirupinusi mokyklomis, tai čia nereikia būti jokių pranašų. Juk visi žino: ir «Lietuvio» štabas ir Lietuvos Sąjunga Brazilijoje ir kitos organizacijos bei pavieniai asmenys, kurie tik leidžia savo vaikus į mokyklą. Juk kiekvienam lietuviui rūpi tureti sava, lietuvišką mokyklą, kurioje vaikai galėtų pramokti lietuviškai, savo gimtosios tėvų kalbos. Ir jeigu lietuviškos kolonijos yra toks susirupinimas, tai tuo negalima kaltinti vienos kolonijos dalies, buk ji norinti atimti mokyklą. Ne tik L.M.M.R. Rytas, bet ir kitos organizacijos, o taip pat ir Brazilijos Lietuvos Organizacijų Centras mokyklų klausimą yra kelęs ir pataręs kaip nors rasti išeitį, kad mokyklos nežlugtų.

Sąjungos vadai, konsului tarpininkaujant, žadėjo sukviesti organizacijų atstovų pasitarimą mokyklų reikalui, bet iki šiol to nepadarė. Tas rodo, kad mažiausia mokyklos rūpi kaip tik tiems, kurie jas savinasi. Tačiau savinti negali jų niekas. Nes jos pastatytos ne Sąjungai, o visai kolonijai, tai visos kolonijos reikalas, o ne Sąjungos monopolis, jomis rūpintis ir savo žodi tarti. O kalbėti, kad kas tai nori jas atimti, ir kalbėti Sąjungai dar svetimomis lūpomis, dar labiau patvirtina faktą, juk Sąjunga apie mokyklas nesirupina ir laukia tik progos, kada jos bus uždarytos.

Tauras.

BRAZILIJOS RESPUBLIKOS DIENA
Lapkričio 15 dieną penktadienį,

ni, Brazilijos valstybinė šventė, Respublikos paskelbimo dieną - 15 de Novembro. Šia proga ir Aidas išėina anksčiau, o redakciją šią dieną bus uždaryta.

PAGALIAU PRIPAZINO

Mainosi laikai, mainosi ir žmonių nuomonės. Ne taip dar seniai girdėdavome iš mūsų kolonijos išrinktų, kad vieni tie kolonijos darbuotojai, vieni tie kolonijos mesjai yra banderantės pastogės Lietuvos izdo pensininkai. Kitų, tai dukės, kurie nieko negali nuveikti, nors ir veikia. Tik jie vieninteliai veikėjai, tik jie vieninteliai išrinktieji, kurie gali ne tik girdi, bet ir stambias pašalpas iš Lietuvos izdo imti. Tada jiems niekai buvo Centras, ir Katalikų bendruomenė ir visi kiti. Viena Želionėje isistėgė L.K. Bendruomenės mokykla, kur gan sėkmingai veikia ir veikia. Bet blaiviau šiai buvo atsilepama apie šią mokyklą iš Banderantininkų pušes. Bet štai, laikai pasikeitė, pašalpa šaltiniai išdūvo. Na, o kaip to nėra, nebeįmanoma girtis ir veikimui. Nes nėra to lietuviškos valjutos impulso. Dabar ir banderantininkai užgiedo kitą giesmę. Jau jiems labai gerą L.K. Bendruomenės mokyklą, jau jie pamatė, kad ir kiti veikia.

Dabar dar kartą banderantininkai parodė kad jie po savim nejauti jokio pagrindo ir graibstosi, lyg vėjo siubuojamai. Pirmą jie žinoma, turėjo pagrindo lietuvišką litą ir dėl to tada jiems buvo viskas dukės.

K. Vainikonis.

ATEJO KELETA LAISKU IS LIETUVOS

Šia savaitę atėjo labai mažas paštas iš Lietuvos nuo rugsėjo mėn. pradžios ir atvežė kiaukuriams lietuviams laisvų iš savo senos tėvynės nuo giminių. Pas taruoju laiku labai parėtėjo paštas iš Lietuvos.

Šia savaitę atėjo labai mažas paštas iš Lietuvos nuo rugsėjo mėn. pradžios ir atvežė kiaukuriams lietuviams laisvų iš savo senos tėvynės nuo giminių. Pas taruoju laiku labai parėtėjo paštas iš Lietuvos.

VISI VAZIUOJA Į SANTOS!

Kas nori užmiršti kasdieninius rūpesčius, pakvėpuoti sveiku oru ir pasiimaudyti suriamę jūros vandenyje, tas neturi užmiršti, kad L.M.M.R. «RYTAS» rengia linksma

EKSKURSIJA

į gražiąją «José Menino» maudyklę, gruodžio mėn. 8 d. (sekmadieni). Tad maloniai prašome kaip greičiau išgityti kvietimus «Ryto» būstinėj arba pasarius ne vėliau kaip iki lapkričio mėn. 25 d.

PASTABA: Siam tikslui rytičiai ima specialiu traukini kuris iš Luz stoties išeina 5,25 v. ryto, sustodamas S. Caetane ir S. André. Iš Santos išeis 5,30 v. vakaro.

VALDYBA.

DIDELE NAUJIENA!!!

Šiais metais lapkričio 15 dieną sueina lygiai 5 metai, kai gyme, augo, plėtojosi ir didelių simpatijų sulaukė kolonijoje

Lietuviu Meno Mėgėju Ratelis Rytas.

Šia proga, L.M.M.R. Rytas rengia penkių metų sukaktiniu iškilmes, kurios vyks Lapkričio 16 d, šeštadieni, Luso Brasileiro salėje, rua da Graça, 608. Programa bus labai įvairi ir idomi: vieno veiksmo operetė

VELNIAS STATYNEJ,

dainos, solo, duetai kvartetai ir daug, daug kitų idomių dalykėlių, kurios atliks Ryto menininkai ir choristai. Tad visi skubėkite į L.M.M.R. Ryto minėjimo parengimą, nes tokia proga iš tikrųjų labai retai pasitaiko, tik kartą per penkis metus. PRADZIA LYGIAI 8 VAL. VAK. PAB. 4 VAL. R.

PASTABA: Pagal Juiz dos Menores patvarkymu neturintiems 18 m. amžiaus įėjimas draudžiamas. VALDYBA

REIKALINGAS DAINININKAS.

Associação Lyrico-Muzical Brasileira valdyba praneša Aidiui, kad jai reikalingas vienas dainininkas, barionas ir prašo redakcijos apie tai paskelbti laikraštyje, ar neatsirasitų iš lietuvių norinčių stoti į minėta organizacija ir dalyvauti joje. Mat ši organizacija yra girdėjusi apie lietuvius, kaip gerus dainininkus, tad ir kreipiasi į mus.

Associação Lyrico-Muzical Brasileira organizuoja operas ir nori sudaryti operą, kad ji būtų prieinama visiems. Tuo tarpu, kaip žinoma, São Paulo mieste operos nėra.

Šia proga redakcija turi minėti dainininką Laurinaitį. Jeigu interesuojasi, gali kreiptis į Aido redakciją, kuri duos informaciją.

LIETUVIAI BIZNIERIAI PASISKUBINKITE

Lietuviai biznieriškai pasiskubinkite su kalendorių užsakymais savo irgežams 1941 metams. Spaustuviė Pan Americana turi labai didelį pasirinkimą įvairių šių kalendorių ir įvairiausiomis kainomis. Kas manote apdovanojti savo irgežus kalendoriais, nelaukite paskutinių dienų, nes gali pritrukti, o be to, kaip rinkoje pasirodo mažai kalendorių, jų ir kainos kyla. Tad geriausia tai atlikti tuojau, nes metai jau baigiasi.

NETEISINGAI GALVOJA.

Rio de Janeiro lietuvių pradedo nebesidomėti savo organizacija „Vilnis“. Daugelis sako, kad organizacijos valdyba pasidavusi kun. Janilionio itakui ir daugiau rūpinasi kitų reikalais, o ne savo organizacijos. Dėl to, esą, nėra noro joje dirbti ir priklausyti. Pereitę mėnesį buvo suaukiamas Vilnis susirinkimas. Tačiau iš susirinkimų niekas neatsilankė. Motyvai, žinoma, visų vienodi. Nors pirmi-

ninkas stengiasi pateisinti tai blogu oru, bet tai ne tame priežastis.

Taip galvoti yra klaidinga. Jeigu organizacijos vadovybė apleidžia organizacijos reikalus, tai reikia ją pakeisti kita. Tokiais atvejais, kaip tik turi būti susidomėjimas didelis, susirinkimai turi būti lankomi, kad organizacijoje padarytos klaidos ir netikslumai būtų pašalinami na riu nutarimu, o ne pasyviomis kalbomis ir ranku numojimais. Rijietis.

SAUKIAMI IDENTIFIKUOTIS SVETIMSALIAI.

Ateinančią savaitę saukiami identifikuoti svetimsaliai, kurie turi numerius sekamus: 18 d. nuo 68.151 iki 68.250,

LAPKRITIS

19 d. nuo 68.251 iki 68.350, 20 d. nuo 68.351 iki 68.450, 21 d. nuo 68.451 iki 68.550, 22 d. nuo 68.551 iki 68.650, 23 d. nuo 68.651 iki 68.750.

LAISKAI REDAKCIJOJE.

Jurgiui Paškevičiui, Mečislavui Kuliešui, Broniui Ruzinskiui, Afonsoi Marmai, Kazimieras N Niscus, João Petiru. Anizio Rudovo laiškas grįžęs iš Lietuvos Ivan Sora, Maria Seimienė, Pedro Sijinis, Stasys Dašulis, Juilijui Satui, Juozui Maskolionui, Aleksui Sidakerskiui, Konstanca Simkus Baltušis.

RYTIECIU PARENGIMAS.

Šeštadieni, Lapkričio 16 dieną L.M.M.R. Rytas rengia savo penkerių metų sukaktines. Šia proga ruošiamas vakaras su įvairinta programą. Parengimas vyks Rua da Graça, Luso Brasileira salėje.

Parengimai, bei vakarai pas mus yra kasdieninis įvykis, dėl to, kad kiekvieną organizacija juos rengia ir rengia net labai dažnai. Bet šis rytičių parengimas skiriamas penkerių metų

Ryto organizacijai paminėti, tai gi, turės būti ir atitinkama programa, o ne šiaip sau paprasta ir reikia pasakyti, nuvalkiota. Tad be abejoj, idomu bus pamatyti šitas rytičių parengimas, kuris reikia tikėtis, turės išsiskirti iš kitų, jau labai daug kartų rengtų.

Skaitytojas.

PERDETAS UKININKU PASIGYRIMAS

Laikraščiuose dažnai tenka matyti žinių iš ukininkų gyvenimo, kur aprašoma, kad ukininkas tai tikrai laimingas ir gerai gyvena. Jam esą nieko netrūksta, jis yra visko pilnas. Tačiau šitos žinios labai buna perdėtos. Tiesa ukininkai daug ko netrūksta, jis pa valgyti visuomet turi ir, gal turės. Bet gi, kad jau jo gyvenimas būtų toks lengvas ir visu kuo pertekšus, to sakyti negalima. Tas, žinoma, daugiausia priklauso nuo tam tikrų sąlygų. Jei derlius neuždera, nebuna lie taus, ar jo per daug, tai daug ukininko triuso nučina niekas ir iš viso darbo buna tik nuostojiai. Bet dar ir tuo atveju, kada žmogus tikisi kiek nors užsidirbti iš ukio produktu, iš anksto turėdamas galvoje produktų kainą, o štai nuėmus derlių, produktas visai nukritęs. Taip kad turi savo rūpesčių ir didelių ir ukininkas, ir kad jo gyvenimas ir darbas nėra jau toks lengvas.

Ukininkas.

DARBO YRA, O PINIGU NERA.

Lietuviai amatininkai skundžiasi, kad darbas pas juos nesumažėjo, kaipoks darbas net padėjo, bet pinigų sumažėjo, ne padarius darba priscina laukti užmokėstio.

KONSULATO ADRESAS.

Naujas Konsulato adresas: Rua Jaguribé, 477, prie pat Santa Casos. Priėmimo valandos nuo 9 iki 11 val. ir šeštadieniais nuo 9 iki 10 val.

PARDUODAMAS NAMAS.

Villa Belloje, ant kampo prie vių das Glicinias ir das Soudados, 56, prie pat lietuvišką mokyklą, parduodamas namas 2 kambarių ir virtuvės. Taisytis: K. Zabrauskas, rua General Ozorio 161.

TEISINGIAUSIA INFORMACIJA

ja apie pasaulio įvykių eigą paduoda žinias iš Lietuvos apie įvykius „Lietuvių Aidas Brazilijoje“.